

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**IV науково-практична конференція
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**19 травня 2022 р.
ХАРКІВ – Україна**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**IV науково-практична конференція
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**19 травня 2022 р.
ХАРКІВ – Україна**

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY**

**IV scientific and practical conference
of students and young scientists with international participation**

**«FROM EXPERIMENTAL AND CLINICAL PATHOPHYSIOLOGY TO THE
ACHIEVEMENTS OF MODERN MEDICINE AND PHARMACY»**

**May 19, 2022
KHARKIV – Ukraine**

Фізор Н.С., Борисюк І.Ю., Марценюк Я.І. Дослідження щодо створення нового лікарського засобу для профілактики та лікування стоматологічних захворювань при порушеннях шлунково-кишкового тракту	325
Фізор Н.С., Борисюк І.Ю., Степаненко К.І. Розробка складу лікувально-косметичного засобу на рослинній основі для лікування андрогенної алопеції	327
Фізор Н.С., Борисюк І.Ю., Терентьєва І.С. Створення нової лікарської форми для лікування псоріазу	329
Фізор Н.С., Борисюк І.Ю., Шпильовий С.О. Розробка складу та обґрунтування обраної лікарської рослинної сировини для створення складу стоматологічного гелю для лікування запальних захворювань пародонту	331
Френкель С. Психофізіологічний статус медичних працівників в умовах пандемії коронавірусу	333
Халіл Амін, Сліпченко Г.Д. Перспектива створення таблеток відхаркувальної дії з рослинним екстрактом	334
Харківська Д.О., Кузнецова М.О. Сучасні погляди щодо патогенезу гострої ниркової недостатності при синдромі тривалого здавлення	335
Хоптар Д.Д. Патофізіологічні основи і передумови розвитку гострого стресового розладу	337
Худякова М.Б. Порівняльна оцінка гігієнічного стану порожнини рота за індексом гігієни та стану ясен за модифікованим індексом РМА при лікуванні хворих на генералізований пародонтит з використанням препаратів на основі кверцетину	339
Циганков С.А., Стрельнікова Л.В., Москаленко О.В., Демченко Н.Р. Пошук ефективних протигрибкових сполук за допомогою молекулярного докінгу	342
Цісак А.О., Борисюк І.Ю., Розумняк Д.В. Технологічна розробка комплексного екстракту і виготовлення лікарської форми на його основі	344
Чеберніна І.О., Цан Є.А., Савельєв О.Р. Особливості фармакологічної корекції епілепсії у вагітних	346
Шакірі Іліас, Комісаренко А.М., Маслов О.Ю. Дослідження амінокислотного складу насіння каштану кінського	348
Шаповалова А.С., Цапенко П.К., Тимошенко К.Р., Розова К.В. Структурно-функціональні взаємозв'язки у системі зовнішнього дихання при експериментальній пневмонії	349
Шауї Жаафар, Зуйкіна С.С. Удосконалення складу «грудних крапель від кашлю»	353
Шевченко О.М., Бібіченко В.О., Шевченко О.О. Вміст фактору некрозу пухлини- α в крові за вторинно хронічного карагінанового запалення на тлі застосування глюкозамінілмураміддипептиду	355
Шикета Д.М., Отрода М.С. Спірулінові нутрицевтичні засоби. Вплив на патологічні стани організму	357

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ГІГІЄНИЧНОГО СТАНУ ПОРОЖНИНИ РОТА ЗА ІНДЕКСОМ ГІГІЄНИ ТА СТАНУ ЯСЕН ЗА МОДИФІКОВАНИМ ІНДЕКСОМ РМА ПРИ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРЕПАРАТІВ НА ОСНОВІ КВЕРЦЕТИНУ

Худякова М. Б.

*Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна
74mrkh@gmail.com*

Захворювання тканин пародонту – це інфекційні захворювання, викликані пародонтопатогенними, опортуністичними бактеріями, об'єднаними в біоплівку. Спеціалізована бактеріальна екосистема – біоплівка, забезпечує життєздатність, збереження складових її мікроорганізмів і збільшення загальної популяції, а з часом до змін видового складу мікроорганізмів. Ряд захворювань з тривалим, хронічним перебігом погано піддається лікарській терапії, вимагає призначення різних, комбінованих препаратів і методів медикаментозної терапії. Одним з таких захворювань є генералізований пародонтит (ГП). ГП хронічного перебігу формує вогнища хронічної інфекції в порожнині рота.

Невід'ємною частиною мікробіоти порожнини рота є нормальна мікрофлора. Вона постійно піддається атаці будь-якими факторами, забезпечуючи колонізаційну резистентність. У розвитку захворювань пародонтасімбіоти і умовно-патогенні мікроорганізми відіграють провідну роль.

В даний час 95 відсотків усіх нових потенційних терапевтичних засобів мають погані фармакокінетичні та біофармацевтичні властивості.

В Україні протягом 45 років (1975-2020) декількома групами вчених та фахівців-технологів співробітників ЗАТ «Біолік»: проводилися біотехнологічні та біонанотехнологічні дослідження, направлені на отримання ліпідних фармакологічно активних інгредієнтів і створення діагностичних і лікарських препаратів. Проведені дослідження дозволили створити ряд діагностичних ліпідних антигенів і лікарських препаратів, виробництво яких реалізовано в Україні та інших державах. В Україні вперше в СНД були розроблені ліпосомальні форми лікарських препаратів, що проявляють протипухлинні, антиоксидантні, протизапальні, мембранопротекторні фармакологічні властивості. Ліпосоми – це носії типу частинок, невеликі пухирці, що складаються з одно- або багато- фосфоліпідних бішарів.

Сучасне переважне сприйняття нанорозмірних ліпідних артефактів – ліпосом як систем транспорту ліків (DDS), що ґрунтується на здатності до універсальної інкорпорації активних фармацевтичних інгредієнтів, сформувалось у процесі створення та клінічного застосування в світі понад 50 інноваційних ліпосомальних препаратів. Звернуто увагу на потенціал ліпосом per se для реалізації стратегії персоналізованої медицини та клінічні переваги алгоритму сумісного використання порожніх ліпосом із DDS з можливістю

оптимізації клінічного ефекту за цілеспрямованої диференціації фосфоліпідного складу ліпосомальних партнерів.

Локальні системи доставки ліків з пролонгованим та контрольованим вивільненням демонструють високу ефективність на всіх етапах лікування пародонтиту, включаючи етап підтримуючої терапії запальних захворювань пародонту, особливо у разі агресивних форм пародонтиту.

Однією з нових лікарських форм, яка досягає пролонгованої введення в тканини пародонту лікарських речовин, є ліпосомальна форма кверцетину – препарат «Ліпофлавіон», ЗАТ «Біолік», Харків. Максимальний терапевтичний ефект Ліпофлавіону реалізується за рахунок того, що лецитин забезпечує цілеспрямоване надходження і вивільнення кверцетину в тканини пародонту.

Метою дослідження була порівняльна оцінка гігієнічного стану порожнини рота за індексом гігієни (ІГ) Федорова-Володкіної та стану ясен за модифікованим індексом РМА при лікуванні хворих на генералізований пародонтит хронічного перебігу I-II ступеня тяжкості з використанням гелю з гранул кверцетину (ГК) і ліпосомального кверцетин-лецитинового комплексу (ЛКЛК).

Матеріали та методи. Проведено комплексне лікування ГП хронічного перебігу I-II ступеня тяжкості 20 хворим основної групи (ОГ) та 18 хворим групи порівняння (ГП) з використанням гелю з ГК і ЛКЛК з місцевим використанням пародонтальних кап.

Кількісну та якісну оцінку гігієнічного стану порожнини рота проводили за допомогою ІГ за Федоровим-Володкіною.

Визначення модифікованого індексу РМА (папілярно-маргінально-альвеолярний) проводили за С. Parma (1960).

Результати дослідження та обговорення. Під час обстеження ІГ за Федоровим-Володкіною у хворих на ГП складав $2,67 \pm 0,12$ в основній групі та $2,66 \pm 0,13$ в групі порівняння, РМА – $35,25 \pm 0,94$ % в основній групі та $36,83 \pm 1,91$ % в ГП.

Порівняльний аналіз ефективності комплексного лікування хворих двох груп спостереження засвідчив, що всі препарати призводять до достовірного зниження показників ІГ Федорова-Володкіної через 1 місяць після початку лікування. В основній групі ІГ дорівнював $1,25 \pm 0,04$ ($P < 0,001$), а при застосуванні гелю з ГК дорівнював $1,41 \pm 0,04$ ($P < 0,001$). Через 6 місяців спостерігалось зростання показників ІГ до $1,36 \pm 0,03$ та $1,57 \pm 0,03$ ($P < 0,001$), а через 1 рік – до $1,48 \pm 0,04$ та $1,73 \pm 0,03$ відповідно ($P < 0,001$).

Через 1 місяць показник модифікованого індексу РМА при I-II ступені ГП знизився до $7,65 \pm 0,65$ % ($P < 0,001$) при застосуванні ЛКЛК та до $7,61 \pm 0,83$ % ($P < 0,001$) – при використанні гранул кверцетину ($P > 0,05$). При ГП I-II ступеня через 6 місяців відзначалося зростання РМА до $8,65 \pm 0,63$ % (ЛКЛК) та $14,28 \pm 1,11$ % (гранули кверцетину) ($P < 0,001$), а через 1 рік – $10,95 \pm 0,47$ % та $28,83 \pm 1,16$ % відповідно ($P < 0,001$).

Висновки:

1. Клінічне обстеження хворих на ГП хронічного перебігу I-II ступенів тяжкості через 12 місяців показало, що у 20% хворих в базовій групі та

у 38,8% з групи порівняння відзначено зниження рівня ІГ Федорова-Володкіної. Подальше підвищення рівня індексу РМА спостерігалось у 5% пацієнтів в базовій групі та 38,9% пацієнтів в групі порівняння.

2. Таким чином, дослідження продемонстрували здатність ЛКЛК нормалізувати гомеостаз порожнини рота, зменшувати перекисне окислення ліпідів та посилювати активність антиоксидантної системи, стабілізувати мембранні структури, нормалізувати регуляцію цитокінів у тканинах пародонта, що пригнічує запалення, руйнування тканин та покращує умови відновлення тканин. Можна стверджувати, що висока терапевтична ефективність запропонованого ЛКЛК у хворих на ГП хронічного перебігу, особливо І-ІІ ступенів, обумовлена антиоксидантною, мембранотропною, протизапальною, імуномодулюючою та пародонтальною дією. Це є причиною рекомендувати ЛКЛК як препарат патогенетично обґрунтованого лікування ГП хронічного перебігу.

Ключові слова: ліпосоми, ліпосомальний кверцетин-лецитиновий комплекс, кверцетин, індекс гігієни Федорова-Володкіної, модифікований індекс РМА, система транспорту ліків, генералізований пародонтит, лікування.